

Arbetsstagarnyckel

Arbetstagarorganisation

Saco-S centralt

Saco, Sveriges akademikers centralorganisation, består av 23 självständiga förbund som tillsammans har drygt 670 000 medlemmar. Det förbund som är medlem i Saco kan även vara medlem i Saco-S. Saco-S är förhandlingsorganisationen för Sacoförbundens statligt anställda medlemmar.

Saco-S högsta beslutande organ är representantskapet, där alla medlemsförbund är representerade. Representantskapet beslutar om inriktningen på det centrala fackliga arbetet, om att träffa centrala kollektivavtal av generell karaktär eller om att vidta konfliktåtgärder. Saco-S styrelse leder det löpande arbetet.

Saco-S är representerade i ett antal partsgemensamma organ såsom Trygghetsstiftelsen, Partsrådet, Kåpan Pensioner och Samarbetsrådet samt ett antal statliga nämnder. Du kan läsa mer om Saco-S verksamhet och vår organisation på vår hemsida www.saco-s.se.

Saco-S lokalt

Saco-S företräder medlemmar som arbetar på statliga myndigheter och på organisationer som är medlemmar i Arbetsgivarverket samt i riksdagen och riksdagens myndigheter. På webbplatsen framgår vem som är lokal part vid dessa arbetsplatser. Lokalföreningarna - Saco-S-föreningarna (eller i vissa fall Saco-S-råd) - företräder alla Saco-S-förbundens medlemmar på arbetsplatsen.

Om en lokal förening saknas företräder det förbund som av Saco-S utsetts till kontaktförbund Saco-S som lokal part.

I större verksamheter behandlas frågor som berör myndigheten eller motsvarande i dess helhet av en övergripande Saco-S-förening. I vissa fall finns lokal-lokala föreningar som ansvarar för samverkan på regional nivå. Rollfördelningen framgår av de lokala och lokal-lokala stadgarna i respektive verksamhet.

Kontaktförbundet

För varje medlem i Arbetsgivarverket har Saco-S utsett ett kontaktförbund. Dessa anges på avsedda sidor på webbplatsen. Kontaktförbundens uppgifter är att:

- Bistå de lokala förtroendevalda med rådgivning, utbildning, allmän service och förhandlingshjälp (servicefunktionen).
- Förhandla för Saco-S vid centrala samverkansförhandlingar eller medbestämmandeförhandlingar (förhandlingsfunktionen).
- Företräda Saco-S som lokal part om lokalförening saknas eller då en sådan saknar behörighet enligt denna arbetstagarnyckel (lokalpartsfunktionen).
- Fatta beslut för Saco-S i vissa frågor enligt denna arbetstagarnyckel (beslutsfunktionen).

Kontaktförbunden ska också bevaka att alla medlemmar i Saco-S-förbunden får en likvärdig behandling oavsett förbundstillhörighet samt driva Saco-S och Sacofederationens fackliga politik.

Vid oenighet mellan kontaktförbund och annat berört förbund om handläggningen av visst ärende kan frågan hänskjutas till Saco-S styrelse.

Parternas olika nivåer kan illustreras på följande sätt:

	Arbetsgivarorganisationer	Arbetstagarorganisationer
Centralt	Arbetsgivarverket	Saco-S (representantskap, styrelse)
Lokalt	Myndighet	Saco-S-förening Kontaktförbund
Lokal-lokalt	Regional enhet inom myndighet, underordnad myndighet	Lokal-lokal Saco-S-förening

Nivåerna kan också illustreras genom följande två exempel.

Myndighet med två nivåer

Lokalt	Skatteverket	Saco-S-förening Kontaktförbund: Jusek
Lokal-lokalt	Regioner	Saco-S-förening

Myndighet med en nivå

Lokalt	Folkhälsomyndigheten	Lokalförening: Saco-S-förening Kontaktförbund: Naturvetarna
--------	----------------------	--

Kollektivavtalsförhandlingar

Centrala förhandlingar

Saco-S sluter huvudavtal och centrala kollektivavtal såsom ramavtal om löner (RAL S 2010-T), allmänna anställningsvillkor (Villkorsavtal-T), pensionsavtal (PA16) och avtal om omställning samt andra frågor som rör partsgemensamt utvecklingsarbete.

Lokala förhandlingar

Saco-S-föreningarna får förhandla och träffa lokala kollektivavtal med de begränsningar som anges under avsnittet Undantag i denna Arbetstagarnyckel. Saco-S-föreningen bör alltid samråda med kontaktförbundet före och under en kollektivavtalsförhandling liksom om parterna misslyckas med att träffa avtal.

Undantag

Lokala kollektivavtal i nedanstående frågor träffas av kontaktförbundet som lokal part för Saco-S. En Saco-S-förening kan också träffa ett sådant avtal efter att en skriftlig delegation lämnats av kontaktförbundet.

- Lokala kollektivavtal om pensionsavsättningar.
- Lokala kollektivavtal avseende avvikelser från LAS regler om:
  - tidsbegränsade anställningar i 5–6 §§
  - turordningsreglerna i 22 §
  - företrädesrätt till återanställning i 22–25 §§
  - den närmare hanteringen av löneförmåner under uppsägningstid enligt 12 §. (Se sidan 5, Övertalighetssituationer).
- Lokala kollektivavtal avseende avvikelser från 38 § MBL.
- Lokala kollektivavtal enligt avtal om turordning för arbetstagare inom staten (TurA-S).
- Lokal tillämpning av chefsavtalet i den utsträckning som anges i avsnittet Chefsavtalet (se sidan 4).

Avtal i ovanstående frågor som träffas av en Saco-S-förening som saknar delegation, är ogiltigt.

Kontaktförbundet får, om det finns särskilda skäl, besluta att själv företräda Saco-S som lokal part i stället för lokalföreningen i förhandling som syftar till lokalt kollektivavtal om arbetstidsvillkor. I sådant fall bör lokalföreningen biträda vid förhandlingen.

Oenighet vid vissa kollektivavtalsförhandlingar

Kan lokala parter inte enas om lokalt avtal om förläggning av ordinarie veckoarbetstid enligt 4 kap VA-T eller om användningen av lokala omställningsmedel enligt § 6.2 i avtalet om lokala omställningsmedel ska lokalföreningen underrätta kontaktförbundet.

Enskilda överenskommelser

Medlemmar i ett Saco-S-förbund kan träffa enskilda överenskommelser med sin chef om lön, arbetstidens förläggning, förtroendearbetstid, övertidsuttag, kompensation för övertids-

arbete, uppsägningstidens längd, antalet semesterdagar och semester del av dag samt avsättning till kompletterande ålderspension.

Om avtalet gäller tillsvidare ska de enas om vilken uppsägningstid som ska gälla för överenskommelsen. Saco-S-föreningen bör alltid ge råd till medlemmar som står i begrepp att teckna enskilda överenskommelser. Saco-S-föreningen kan även rekommendera medlem att rådgöra med sitt medlemsförbund.

Enligt Villkorsavtal-T kan lokalt kollektivavtal träffas om att enskilda överenskommelser får ingås i andra fall än som framgår av avtalet. Innan ett sådant avtal träffas ska samråd ske med kontaktförbundet.

Chefsavtalet

Kontaktförbundet företräder Saco-S som lokal part vid tillämpning av chefsavtalet på respektive myndighet och träffar överenskommelse om förändring av den lokala chefskretsen som ska omfattas av avtalet. Överenskommelse om lön eller ny lön träffas av medlemmen och dennes överordnade chef.

Lokal lönerrevision – Processtöd (RAL5 2010-T)

Saco-S-förening får råd och stöd från respektive kontaktförbund i frågor som rör lönebildningsprocessen. Om arbetsgivaren och Saco-S-föreningen har svåra problem i den lokala lönebildningsprocessen ska de gemensamt begära processtöd från Arbetsgivarverket och Saco-S.

Om de lokala parterna är oeniga om metod för lönerrevision eller inte kan komma överens om nya löner ska en obligatorisk konsultation ske med Arbetsgivarverket och Saco-S. Innan en sådan begäran sker ska Saco-S-föreningen samråda med kontaktförbundet.

MBL- och samverkansförhandlingar

Lokalt

Saco-S-föreningen är lokal part i medbestämmande- och andra samverkansförhandlingar. Kontaktförbundet bistår med råd och anvisningar före och under den lokala förhandlingen. Om Saco-S-förening saknas företräder kontaktförbundet Saco-S som lokal part.

Om en fråga i huvudsak berör endast medlem/medlemmar i annat förbund än kontaktförbundet kan förbunden enas om att medlemsförbundet ska ta över servicefunktionen och förhandlingsfunktionen.

Central förhandling och fackligt veto

Beslut om central förhandling fattas av det förbund som har förhandlingsfunktionen för Saco-S.

Beslut om fackligt veto enligt 39 § MBL fattas av kontaktförbundet för Saco-S efter samråd med Saco-S styrelse.

Övertalighetssituationer

Uppkommer risk för övertalighet vid en myndighet ska Saco-S-föreningen ta tillvara intressena för samtliga medlemmar i Saco-S-förbunden. Saco-S-föreningen vid myndigheten ska snarast etablera kontakt med kontaktförbundet. Kontaktförbundet bör löpande informera andra Saco-S-förbund som har medlemmar som kan komma att beröras.

Saco-S-föreningen ansvarar för att besked om uppsägningar med mera omedelbart vidarebefordras till kontaktförbundet och berörda medlemmars förbund.

Rättstvister

Allmänt

Uppstår oenighet beträffande exempelvis lön, allmänna anställningsvillkor, ändrade arbetsuppgifter, saklig grund för uppsägning eller diskriminering kan tvisteförhandling genomföras.

Vissa tvisteförhandlingar genomförs på två nivåer (lokal och central), i andra – de så kallade särskilda rättstvisterna enligt 5 kap huvudavtalet (HA) – genomförs tvisteförhandlingar endast på en nivå.

Kontaktförbundet ska kontaktas på ett tidigt stadium för diskussion om problemet och om tvisteförhandling ska påkallas. Rör frågan en enskild medlems anställningstrygghet (till exempel omplacering) eller intjänade rättigheter (lön eller semesterrätt) ska i stället medlemmens eget förbund kontaktas.

Ett medlemsförbund som påkallar tvisteförhandling ska informera kontaktförbundet om detta.

Tvisteförhandlingar på två nivåer

Lokal tvisteförhandling

Begäran om förhandling får göras av Saco-S-föreningen först efter tillstånd av kontaktförbundet eller medlemsförbundet.

Kontaktförbundet kan vid behov biträda vid lokal tvisteförhandling.

Frågor vid oenighet efter lokal tvisteförhandling

Om en lokal tvisteförhandling slutar i oenighet ska kontaktförbundet alternativt medlemmens eget förbund omedelbart informeras. Beslut om eventuell central tvisteförhandling fattas av kontaktförbundet för Saco-S eller av medlemmens eget förbund efter anmälan till Saco-S styrelse.

Tvisteförhandling på en nivå

I tvist angående tidsbegränsning av förordnande, avstängning, läkarundersökning, disciplinansvar, avskedande eller annat skiljande från anställning eller förfarandet i sådant ärende finns bara en förhandlingsnivå.

Beslut om sådan förhandling fattas av medlemsförbundet efter anmälan till Saco-S styrelse.

Tolkningsföreträde

Utnyttjande av tolkningsföreträde som avses i 4 kap 2 § HA beslutas av den som slutit kollektivavtalet.

Utnyttjande av tolkningsföreträde som avses i 4 kap 3 § HA beslutas, om det avser arbetskyldighet enligt kollektivavtal, av den som slutit kollektivavtalet. I övriga fall beslutar kontaktförbundet för Saco-S eller medlemsförbundet.

Utnyttjande av tolkningsföreträde ska alltid föregås av samråd med Saco-S styrelse.

Prövning i Arbetsdomstolen

I tvister som innefattar tolkning av centrala eller lokala kollektivavtal beslutar Saco-S styrelse efter begäran från kontaktförbundet eller medlemmens eget förbund om prövning i Arbetsdomstolen (AD). Förs frågan till AD ska det förbund som driver frågan löpande samråda med Saco-S styrelse. Det förbund som driver tvisten står själv för sina egna och i förekommande fall motpartens rättegångskostnader, om inget annat beslutas av Saco-S styrelse.

Beslut om prövning i AD i annan tvist än kollektivavtalstvist beslutas av berört förbund efter anmälan till Saco-S styrelse.

Medbestämmande i regeringsärenden

Enligt avtalet om medbestämmande i regeringsärenden, MBA-R, har Saco-S rätt att påkalla överläggning eller fördjupad information före beslut. Saco-S har överlämnat till ett av medlemsförbunden att som kontaktförbund för respektive departement dels vara informationsmottagare, dels avgöra om begäran om överläggning eller fördjupad information ska framställas. Kontaktförbundet ska kontakta övriga förbund som är specifikt berörda av informationen.

Inom Regeringskansliet har Saco-S fördelat kontaktförbundsansvaret i MBA-R-ärenden enligt följande:

Statsrådsberedningen	Jusek
Förvaltningsavdelningen	Jusek
Justitiedepartementet	Jusek
Utrikesdepartementet	Jusek*
Försvarsdepartementet	Sveriges Ingenjörer
Socialdepartementet	Jusek
Finansdepartementet	Jusek
Utbildningsdepartementet	SULF
Miljö- och energidepartementet	Sveriges Ingenjörer
Näringsdepartementet	Sveriges Ingenjörer
Kulturdepartementet	DIK
Arbetsmarknadsdepartementet	Akademikerförbundet SSR

* Även SRAT ska ha den MBA-information som enbart avser UD, utrikesrepresentationen och den ständiga representationen vid EU inklusive tillsättningsfrågor. SRAT har bevakningsansvaret för dessa myndigheter.